

sprekken op gang gekomen om tot oprichting te komen van 'een oecumenische synode, waar alle kerken, die nog aan de gereformeerde belijdenis vasthouden, samenkomen'. Deze gedachte werd gelanceerd door H.H. Kuyper, tijdens een bezoek in 1924 aan de synode van de Gereformeerde Kerk (de zgn. Dopperkerk) in Zuid-Afrika.<sup>2</sup> Zowel in Zuid-Afrika als in de Christian Reformed Church in Noord-Amerika werd deze gedachte met voortvarendheid overgenomen. Opvallend was dat de Gereformeerde Kerken zelf vrij traag waren op dit punt. Toch was men vóór het begin van de Tweede Wereldoorlog al zover dat de drie kerken een afspraak hadden gemaakt voor een ontmoeting en dat de sprekers al waren uitgenodigd. Ten gevolge van de oorlog bleef het bij dit embryonale begin. Pas na de oorlog konden de vroegere besluiten geëffectueerd worden en zo kwamen de afgevaardigden van de drie kerken in 1946 voor het eerst bijeen in Grand Rapids.

De bredere contacten met de 'wereldkerk' begonnen in 1923, toen de synode van Utrecht een beslissing moest nemen ten aanzien van de uitnodiging voor de grote 'Conference on Life and Work' gepland voor 1925 in Stockholm. In een besloten zitting ging de synode ermee accoord dat twee leden van het moderamen op eigen verantwoordelijkheid naar Stockholm zouden gaan.<sup>3</sup> Het rapport van de bezoekers is niet te vinden in het synodale archief. In 1927 en 1930 worden verzoeken om mee te doen aan de Nederlandse afdeling van de WARC afgewezen. In 1930 wordt evenmin ingegaan op het verzoek om iets te doen in de geest van Stockholm. De synode is van oordeel dat 'niet alleen elke gereformeerde, maar ook elke positief-protestantse grondslag ontbreekt'.<sup>4</sup>

Op de agenda van de buitengewone synode van Utrecht (1946) staat ook een brief van de Urgentie-Raad van de Nederlandse Hervormde Kerk met het verzoek mee te werken aan de vorming van een Nederlandse Oecumenische Raad van Kerken als onderdeel van de op te richten Wereldraad. De synode benoemt vijf deputaten om de kwestie van de aansluiting bij de Wereldraad te bestuderen en geeft een van hen, J.H. Bavinck, de opdracht mee te werken aan de voorbereiding tot de vorming van een Nederlandse Raad. Door een misverstand wordt Bavinck niet voor de funderende vergadering uitgenodigd.<sup>5</sup> Op de tweede vergadering die hij wel bijwoont blijkt alles al geregeld te zijn!

De synode van Zwolle (1946), die een deputatenrapport met

2. L. Praamsma, 'Naar een internationaal-gereformeerde synode?', *Gereformeerd Weekblad*, I, 11.

3. Vgl. *Met al de heiligen* (een bewerking van het deputaten-rapport aan de synode van Utrecht (1959)), 1960, 6v.

4. *Met al de heiligen*, 7.

5. R. Schippers noemt dit later een 'akelig bedriffsongeval', in 'De gereformeerden en de oecumenische situatie in Nederland', *Kerk en Theologie*, VII (1956), 163.